

Inleiding

Van 29 juni tot en met 3 juli 2013 vond in Istanbul de 22ste jaarvergadering plaats van de OVSE Parlementaire Assemblée. Uit de bij deze organisatie aangesloten parlementen namen 252 volksvertegenwoordigers aan de sessie deel. Daarnaast waren er vertegenwoordigers van verschillende andere assemblees en van partnerlanden van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa. Ook waren er verschillende Permanent Vertegenwoordigers bij de OVSE aanwezig, evenals staf van het OVSE secretariaat-generaal en de verschillende OVSE-veldkantoren. De Staten-Generaal werden vertegenwoordigd door de Tweede Kamerleden **Smaling** (delegatieleider, SP), **Berckmoes** (VVD), **De Caluwé** (VVD), **Servaes** (PvdA) en de Eerste Kamerleden **Van Kappen** (VVD) en **Schrijver** (PvdA).

De sessie vond plaats tegen de achtergrond van al wekenlang aanhoudende protesten op het Taksimplein in Istanbul en op andere plaatsen in Turkije tegen de regering-Erdogan. Enkele leden van de delegatie hebben op zaterdagavond 29 juni de demonstraties op en rond het Taksimplein waargenomen.

Deze sessie stond in het teken van het *Helsinki+40*-proces, waarin gepoogd wordt om de OVSE, veertig jaar na de Slotakte van Helsinki, nieuw leven in te blazen door het vertrouwen in en de effectiviteit van de organisatie te verbeteren. In de *Istanbul Declaration*¹, die tijdens de sessie werd aangenomen, worden hiertoe allerlei aanbevelingen gedaan en claimt de Assemblée een grotere rol voor zichzelf binnen de organisatie. Zo doet de Assemblée de aanbeveling dat zij een «toezichhoudende» rol krijgt op alle OVSE-instituten, in het bijzonder de veldkantoren. Ook zou de Assemblée het jaarlijkse budget van de OVSE moeten vaststellen, evenals een beslissende stem moeten krijgen in de benoeming van een secretaris-generaal van de organisatie.

Tijdens haar verblijf in Istanbul werd de delegatie op voortreffelijke wijze gebriefd door de Nederlandse consul-generaal ter plaatse, de heer

¹ De *Istanbul Declaration* is te vinden op: <http://www.oscepa.org/meetings/annual-sessions/1375-ist-dec#oscereform>

Kervers, en zijn plaatsvervanger, de heer Elgersma. De delegatieleden zijn beiden zeer erkentelijk voor deze professionele en gastvrije ontvangst.

Vergadering Standing Committee

De sessie begon, zoals gebruikelijk, met een vergadering van het Standing Committee, waarin alle delegatieleiders zitting hebben. Hier stond een voorstel op de agenda om het budget van de Assemblée, dat de afgelopen jaren bevroren is geweest, voor komend jaar te verhogen met 4,9%. Dit zou neerkomen op een verhoging van € 2.856.128,- naar € 2.996.000,-. Voor de Staten-Generaal betekent dit een verhoging van de contributie met € 6.105,- per jaar. Penningmeester Battelli gaf als reden hiervoor dat deze budgetverhoging nodig was om het huidige niveau van activiteiten van de Assemblée te handhaven. Het Standing Committee stemde unaniem met dit voorstel in.

Het dagelijks bestuur («Bureau») van de Assemblée deed verslag van de oplossing die de commissie-De Donnea had gevonden voor het conflict tussen de PA en het mensenrechteninstituut van de OVSE, het *Office for Democratic Institutions and Human Rights* (ODIHR). In december 2012 had de toenmalige president van de Assemblée, de Italiaanse parlementariër Migliori, de samenwerking met ODIHR opgezegd, omdat dit instituut volgens hem geen rekening wenste te houden met de samenwerkingsafspraken op het gebied van verkiezingswaarneming, die in 1997 waren gemaakt. President Migliori meende een patroon te herkennen in de frustratie door ODIHR van deze samenwerking en trok daarom de conclusie dat de Assemblée maar beter haar eigen koers kon volgen bij verkiezingswaarnemingsmissies en niet langer zou moeten proberen om met ODIHR tot een gezamenlijk oordeel namens de OVSE te komen. De heer Migliori was bij zijn verdediging van dit besluit tijdens de Wintervergadering in februari flink onder vuur komen te liggen. Het Standing Committee benoemde vervolgens een commissie onder leiding van de Belgische senator De Donnea, die de mogelijkheden moest onderzoeken om de samenwerking met ODIHR te herstellen.

De aanbevelingen kwamen er, in het kort, op neer dat de Assemblée hernieuwd vertrouwen zou moeten uitspreken in de samenwerkingsovereenkomst uit 1997 en weer de praktische samenwerking met het mensenrechteninstituut zou moeten opzoeken. De nieuwe president van de Assemblée, de Oostenrijkse parlementariër Grossrück, die de heer Migliori in maart tussentijds was opgevolgd, steunde deze aanpak. Ook de heer **Smaling** sprak zijn steun uit voor het advies van de heer De Donnea. Hij uitte daarbij wel zijn zorgen over de houding van de vertegenwoordiger van de Assemblée bij de OVSE in Wenen, de heer Nothelle, die blijkens een van zijn wekelijkse nieuwsbrieven onlangs een aantal nieuwe ambassadeurs had gebriefd over de slechte verhouding van de PA met ODIHR. Was het, gelet op het voornemen om tot een nieuwe start met ODIHR te komen, nu wel zo verstandig om de grieven van de Assemblée te bespreken met nieuwe ambassadeurs in Wenen, zo vroeg de heer Smaling. Secretaris-generaal Oliver antwoordde hierop dat de verslagen van de heer Nothelle altijd openhartig waren en dat deze er ook niets aan kon doen dat hij in Wenen steeds wordt aangesproken op de situatie. Hij was in ieder geval niet van plan om de heer Nothelle de mond te snoeren. Maar als de heer Smaling aanstoot nam aan de nieuwsbrieven, was de heer Oliver graag bereid om ervoor te zorgen dat hij deze niet meer zou ontvangen.

Het Standing Committee besluit altijd over de toewijzing van de ingediende resoluties aan de drie respectievelijke commissies, dan wel de plenaire vergadering. Het aantal resoluties waarover dit jaar al in het Standing Committee een politieke discussie plaatsvond, was hoger dan normaal. Voor het eerst werd ook een viertal resoluties door het Standing Committee om politieke redenen afgevoerd van de agenda, waardoor er

in de commissies geen debat meer over kon plaatsvinden. Het reglement van orde van de Assemblee bepaalt dat een derde van de delegatieleiders in het Standing Committee een resolutie kan blokkeren. Die regel heeft er tijdens deze sessie toe geleid dat een aantal politiek gevoelige debatten uit de commissies zijn gehouden. Voor de Nederlandse delegatie was het meest relevant dat dit ook gebeurde met een resolutie van het lid **De Caluwé** over mensenrechten in de Russische Federatie. In haar resolutie bekritiseerde zij onder andere de recente verdere beperking van politieke vrijheden in Rusland en de «foreign agents»-wetgeving, die Russische mensenrechten-NGO's belemmert in hun werkzaamheden, als zij op enige wijze financiering uit het buitenland ontvangen. Mevrouw De Caluwé deed in haar resolutie de oproep aan de Russische Doema om meer mediavrijheid en meningsvrijheid te garanderen en opperde de mogelijkheid dat er een OVSE-veldkantoor in Rusland geopend zou worden. Voorts bepleitte zij onder meer betere rechtsbescherming voor minderheden en het bestrijden van discriminatie op basis van seksuele oriëntatie.

De Russische delegatieleider Kovalev verzette zich fel tegen deze resolutie, die hij «anti-Russisch» noemde. Met deze tekst van mevrouw De Caluwé herleefden de slechtste tradities van de Koude Oorlog, vond hij, waarin de wereld tussen «goed» en «fout» was verdeeld. Rusland voert een dialoog met de EU over mensenrechten, maar kan dat alleen doen op basis van wederzijds respect. Deze resolutie paste niet in een respectvolle benadering, aldus de heer Kovalev. Sowieso waren er in het verleden al vaker «anti-Russische» resoluties ingediend en het leek hem niet zinvol om dit ieder jaar maar weer te doen. De oproep van mevrouw De Caluwé paste volgens hem niet in de geest van samenwerking en dialoog die binnen de OVSE moet heersen. Voor zijn voorstel om de resolutie van de agenda af te voeren, kreeg hij bijval van de Armeense delegatieleider. De heer **Smaling** nam de verdediging van de resolutie op zich door enerzijds begrip te tonen voor de Russische kritiek, maar anderzijds te pleiten voor een moediger houding. Wij zijn hier om zaken te doen, zei hij, en daarbij kan men elkaar als vrienden best een beetje stevig aanspreken. Alle deelnemende landen van de OVSE hebben zich verplicht aan gemeenschappelijke normen. Waarom zou daar niet in openheid een debat over gevoerd kunnen worden, waarin men elkaar probeert te overtuigen? Het is niet aan het Standing Committee om zich het alleenrecht op die debatten toe te eigenen en de rest van de Assemblee daarbuiten te laten, vond de heer Smaling. Er moet open gedebatteerd kunnen worden, zonder dat de vriendschappelijke verhoudingen daaronder leiden. De Spaanse delegatieleider Sanchez viel dit standpunt bij met een vurig betoog, waarin hij ervoor waarschuwde dat de Assemblee irrelevantie riskeert, als zij niet over gevoelige resoluties wil debatteren.

In de stemming waar het uiteindelijk op aankwam, bleken negentien delegatieleiders voor doorgeleiding van de resolutie naar de mensenrechtencommissie te zijn en elf tegen. Daarmee beschikte de resolutie niet over de vereiste twee derde steun om in debat genomen te worden. De heer Kovalev sprak in de plenaire sessie op woensdag 3 juli zijn tevredenheid uit over deze gang van zaken. Hij had de indruk dat er voor het eerst echt naar de argumenten van Russische zijde was geluisterd; daarmee was volgens hem een «nieuw niveau van begrip» bereikt in de Assemblee.

Hetzelfde lot trof drie andere resoluties, respectievelijk een Noorse resolutie over de positie van Koerden in Turkije, een Duitse resolutie over de situatie in Kazachstan en een Belgische resolutie over de Jogjakarta-beginselen voor de toepassing van mensenrechten met betrekking tot seksuele geaardheid en geslachtsidentiteit. Deze teksten werden door een deel van het Standing Committee te kritisch c.q. te gevoelig bevonden om in debat te worden genomen.

Het Standing Committee besloot om de overige resoluties als volgt in te delen voor behandeling in een commissie of in de plenaire vergadering:

Commissie I: Political Affairs and Security

1. The role of local and regional authorities in post-conflict rehabilitation scenarios – dhr. Sanchez-Amor, Spanje
2. Enlarging the partnership with non-member Mediterranean states to include the Palestinian national authority – mw. Arena, België
3. The Transdniestrian settlement process – dhr. Zarubinskyi, Oekraïne
4. Cyber security – mw. Pakosta, Estland
5. The Arctic – dhr. Harstedt, Zweden
6. Guantanamo – Lord Dubs, Verenigd Koninkrijk
7. The situation in the Middle East and its effect on the OSCE area – mw. Pozuelo, Spanje

Commissie II: Economic Affairs, Science, Technology and Environment

8. Promoting energy saving and energy efficiency in the OSCE region – dhr. Zarubinskyi, Oekraïne
9. Environmental dimension of energy security – dhr. Acikgoz, Turkije
10. Water management as a priority for the OSCE CiO in 2014 – mw. Berckmoes, Nederland
11. Strengthening security in the border areas of the OSCE region – mw. Aknazarova, Kyrgyzstan
12. Gender aspects of labour migration – mw. Bychkova, Kazachstan
13. Ensuring that children have the right to be protected from economic exploitation – mw. Bychkova, Kazachstan
14. Co-operation on the transition to a green economy in the context of sustainable development – dhr. Guminsky, Belarus

Commissie III: Democracy, Human Rights and Humanitarian Questions

15. Strengthening civil society institutions in the OSCE region – dhr. Guliyev, Azerbeidzjan
16. Strengthening the role of education in combating racism, xenophobia and other forms of intolerance and discrimination – dhr. Bostanci, Turkije
17. Promoting freedom of religion or belief in the OSCE region – dhr. Allison, Canada
18. Citizenship issues – dhr. Kovalev, Rusland
19. Belarus – dhr. Holm, Zweden

Plenair

20. Trafficking victim watchfulness: planes, trains, buses, and hotels – dhr. Smith, Verenigde Staten
21. The humanitarian crisis in Syria – dhr. Önen, Turkije
22. Intercountry adoptions – dhr. Wicker, Verenigde Staten
23. Freedom of the media – mw. Arena, België

Commissie I: Political Affairs and Security

In de vergadering van de politieke commissie stelde het Spaanse delegatielid Sanchez de huidige demonstraties in het gastland Turkije aan de orde. Hij vond het merkwaardig dat de onrust op het Taksimplein en rondom het Gezipark nog niet aan de orde was geweest, terwijl die op enkele honderden meters van het congresgebouw plaatsvond. Hij vond dat het toch mogelijk zou moeten zijn om hier in alle openheid over te spreken en vroeg dan ook aan de Turkse delegatie om uit te leggen wat er in hun land aan de hand was. De Turkse delegatieleider Önen, lid van de AK-partij, zei ook voor een open discussie over de incidenten in het Gezipark te zijn. Volgens hem was de regering direct in actie gekomen toen de onrust over de bouwplannen daar zichtbaar werd, met respect

voor de milieuactivisten. De problemen ontstonden pas toen illegale organisaties zich met de protesten gingen bemoeien en internationale media daar verslag van deden. Hoewel de gemeenteraad van Istanbul al een democratisch besluit had genomen over het Gezipark, heeft de regering-Erdogan na de aanhoudende protesten niettemin besloten de plannen in een referendum aan het volk voor te leggen. Protesteren is in Turkije geen probleem, zei de heer Önen, maar dat moet wel op een vreedzame manier en binnen de grenzen van de wet. Hij nodigde iedereen die meer vragen over de situatie had, uit om hem te benaderen voor een open discussie.

Een ander lid van de Turkse delegatie, die de oppositie vertegenwoordigde, weersprak dit. De protesten gaan over veel meer dan alleen het omhakken van bomen in het Gezipark, zei hij. Het is een burgerlijke beweging, die boven de partijen staat, die zich vreedzaam heeft opgesteld, maar waarop door de regering keihard is gereageerd. Het draait om tolerantie en vrijheid van meningsuiting. Het klopt dat het Geziparkproject door de gemeenteraad van Istanbul is goedgekeurd, maar de uitvoering daarvan zou het mandaat dat de raad had gegeven, hebben overschreden.

Opvallend in deze commissie was voorts dat de Russische delegatie zich onthield van stemming over de officiële resolutie van de rapporteur van de commissie, de Litouwse parlementariër Abramikiene. De reden hiervoor was dat daarin verwezen werd naar de «bezetting» door Rusland van de Georgische deelrepublieken Abchazië en Zuid-Ossetië, een term die voor de Russen onacceptabel was.

Voorts werd een felle discussie gevoerd over de resolutie van de Belgische senator Arena, die de OVSE opriep om de Palestijnse Nationale Autoriteit toe te laten als partner. Het was het derde jaar op rij dat mevrouw Arena deze resolutie indiende; in 2012 en 2011 had de Assemblee hiertegen gestemd. Er werd dan ook flink wat kritiek geuit op het feit dat dezelfde resolutie drie keer achter elkaar was ingediend. Niettemin was de verhouding in de Assemblee tijdens de stemming zo, dat de resolutie deze keer met een nipte meerderheid werd aangenomen. De Amerikaanse delegatie maakte later in de plenaire sessie duidelijk dat zij deze resolutie als een ondermijning zag van de uiterst precieze vredesonderhandelingen tussen Israël en de Palestijnen, die haar Minister van Buitenlandse Zaken, Kerry, probeerde op te starten. Toetreding tot het partnerschap van de OVSE is geen prioriteit voor de Palestijnen, zei de afgevaardigde Chris Smith, en zou dat ook niet voor de OVSE Assemblee moeten zijn.

De politieke commissie nam ook een resolutie aan van de Britse Lord Dubs over Guantanamo, waarin de Amerikaanse regering gesteund werd in haar voornemen om de detentiefaciliteit daar zo snel mogelijk te sluiten. De indiener van deze resolutie kreeg vooral bijval van de Russische en Wit-Russische delegaties.

Commissie II: Economic Affairs, Science, Technology and Environment

In de commissie voor economie en milieu boekte mevrouw **Berckmoes** een succes door unanieme steun te verwerven voor haar resolutie over watermanagement. Zij riep daarin Zwitserland als inkomende Chairman-in-Office op om dit thema als prioriteit te bestempelen voor zijn voorzitterschap van de OVSE in 2014. Mevrouw Berckmoes wees daarbij op de eeuwenlange ervaring van Nederland in de strijd tegen het water, waardoor zowel ons landschap als onze samenleving zijn gevormd. Zij refereerde aan Koning Willem-Alexander, die als Kroonprins een adviesraad van de Verenigde Naties had voorgezeten op het gebied van water en sanitatie. Solidariteit tussen naties, zodat men kan leren, kan anticiperen en zich kan voorbereiden op watersnood of droogte, is zowel

rationeel als moreel juist, haalde zij de Kroonprins aan. De OVSE doet al veel nuttig werk op dit gebied. Mevrouw Berckmoes wees op projecten van de veldkantoren in Tadzjikistan en Oekraïne om tot verantwoord beheer van stroomgebieden van grensrivieren te komen. Met name een goed beheer van rivieren, zoals dat van de Rijn, die begint in Zwitserland en eindigt in Nederland, kan landen samenbinden. De OVSE, als organisatie van conflictpreventie bij uitstek, zou hier prioriteit aan moeten geven. Het pleidooi van mevrouw Berckmoes werd krachtig ondersteund vanuit de Canadese delegatie, die door een opsomming van wetgeving duidelijk maakte hoezeer Canada inzet op een goed internationaal beheer van grensoverschrijdende waterwegen. Er waren geen amendementen op de resolutie ingediend. Deze werd unaniem door de commissie aangenomen.

Commissie III: Democracy, Human Rights and Humanitarian Questions

Ook in de mensenrechtencommissie kwamen de protesten in Turkije tegen de regering-Erdogan aan de orde. Een lid van de Turkse delegatie, die namens de oppositie sprak, veroordeelde daarbij het in zijn ogen grove en gewelddadige politie-optreden. Gezipark staat symbool voor een nieuwe politieke dynamiek in ons land, zei hij. Een lid van de AK-partij beschreef de demonstraties echter als het werk van vandalen en relschoppers. Waar er mogelijk sprake van is dat de politie met buitensporig geweld zou hebben opgetreden, vindt onderzoek plaats en zullen de daders, waar nodig, gestraft worden. De internationale media hadden in zijn ogen de demonstranten bediend en de reputatie van Turkije beschadigd. De media zouden evenwichtiger verslag moeten doen. Het feit dat de demonstraties konden plaatsvinden toonde volgens hem al voldoende aan hoe democratisch Turkije is en dat het land aan de Kopenhagencriteria voldoet. Premier Erdogan heeft met de demonstranten gesproken en hen verzekerd dat er geen plannen zijn voor een winkelcentrum op de plek van het Gezipark. Toch gingen de demonstraties door. Hij besloot met op te merken dat het van belang is om op een objectieve manier naar de ontwikkelingen in Turkije te kijken. Door verschillende delegaties werd kritiek geuit op het besluit van het Standing Committee om een aantal resoluties niet voor debat door te geleiden naar de mensenrechtencommissie. De Belgische senator Arena vond het niet de taak van de delegatieleiders om resoluties op politiek-inhoudelijke gronden van de agenda te halen. De Noorse parlementariër Chaudhry merkte op dat hij het vreemd vond dat een in algemene termen geformuleerde Turkse resolutie over de bestrijding van racisme, xenofobie en andere vormen van intolerantie en discriminatie wel in stemming kon komen, terwijl zijn specifiekere geformuleerde resolutie over de positie van Koerden in Turkije, die volgens hem paste in de lijn van de Turkse resolutie, door het Standing Committee was afgevoerd.

Plenaire vergadering

Er waren plenaire sessies op zaterdag 29 juni, op dinsdag 2 juli en woensdag 3 juli. De Oekraïense Chairman-in-Office, Minister van Buitenlandse Zaken Kozhara, sprak over de prioriteiten van zijn land voor de OVSE. Hij benadrukte daarbij een evenwicht tussen de drie traditionele dimensies van de organisatie, evenals een pragmatische benadering van het Helsinki+40-proces. Het doel van Helsinki+40 is om vertrouwen tussen de lidstaten te versterken middels een serie van strategische debatten, gevolgd door een serie van thematische debatten. De uitkomst daarvan moet leiden tot een gebalanceerde agenda voor het gecombineerde Zwitsers-Servische voorzitterschap.

In de politiek-militaire dimensie zet het Oekraïense voorzitterschap in op conventionele wapenbeheersing en het actualiseren van de OVSE principes voor non-proliferatie. Minister Kozhara sprak zijn steun uit voor de internationale bemiddelingspogingen om de langlopende conflicten in Transnistrië, Georgië en Nagorno-Karabach op te lossen. Oekraïne wil verder dat de OVSE zich meer richt op de aanpak van transnationale bedreigingen, zoals terrorisme en drugsmokkel. In dit kader sprak hij over de veiligheidsdreigingen die het gevolg kunnen zijn van de beëindiging van de NAVO-operatie ISAF in Afghanistan. De OVSE steunt de training van Afghaanse ordehandhavers en bevordert hun samenwerking met hun Centraal-Aziatische collega's.

In de economische dimensie heeft Oekraïne de milieueffecten van energie-gerelateerde activiteiten tot hoofdthema van haar voorzitterschap bestempeld. Om dit te concretiseren hebben de presidenten van Oekraïne en Turkmenistan het initiatief genomen tot een OVSE energieconferentie in oktober in Ashgabat.

Minister Kozhara onderstreepte dat de mensenrechtendimensie voor Oekraïne de kern is van het alomvattende veiligheidsbegrip van de OVSE. Voor de huidige Chairman-in-Office komt dit vooral tot uiting in de aanpak van mensensmokkel, waarover hij in Kyiv een high-level conferentie heeft georganiseerd. Vrijheid van de media is een ander speerpunt van de huidige voorzitter, waarbij de aandacht vooral uitgaat naar «best practices» in juridische kaders om vrije, onafhankelijke en pluralistische media te garanderen. Verkiezingswaarneming is een onmisbaar instrument voor de OVSE, benadrukte Minister Kozhara. Hij riep op tot constructieve samenwerking en samenhang in de OVSE-activiteiten, zonder daarbij specifiek op het conflict tussen de Assemblee en ODIHR in te gaan.

Hij stond stil bij de toetreding tot de OVSE van Mongolië als nieuwe deelnemende staat. Het land is zeer geïnteresseerd in OVSE-activiteiten en heeft zelfs gevraagd om de mogelijkheden te onderzoeken om een OVSE-veldkantoor in Mongolië te vestigen. Libië heeft gevraagd om te mogen toetreden tot het partnerschap voor samenwerking met de OVSE. Het politieke momentum van de OVSE-top in Astana in 2010 moet nu vertaald worden in de realisatie van een Euro-Atlantische en Euro-Aziatische veiligheidsgemeenschap, aldus Minister Kozhara. Verwijzend naar de slotverklaring van de OVSE-top in Istanbul in 1999, waarin individuen en gemeenschappen centraal waren gesteld, zei hij dat de OVSE er uiteindelijk voor is om de levens van de burgers in haar gebied vrijer, veiliger en beter te maken. De tegenstellingen tussen de ondertekenaars van het Slotakkoord van Helsinki waren groter dan die tussen de deelnemende landen vandaag de dag, bracht hij in herinnering. Het aanstaande jubileum van de Helsinkiverdragen moet dan ook worden aangegrepen om de OVSE een strategische koers te geven en volledige implementatie van het OVSE acquis na te streven.

Het lid **Servaes** greep de gelegenheid aan om Minister Kozhara te vragen hoe hij, als OVSE-voorzitter, het optreden van de Turkse autoriteiten in de recente onlusten beoordeelde, een onderwerp dat de Minister in zijn toespraak niet aan de orde had gesteld. De Chairman-in-Office had er alle vertrouwen in dat de Turkse autoriteiten de zaak goed aanpakten, zei hij, en dat zij ervoor zouden zorgen dat Istanbul snel weer een rustige en vreedzame stad werd.

De secretaris-generaal van de OVSE, Lamberto Zannier, sprak de parlementariërs toe over de stand van zaken binnen de organisatie. Hoe het hoofddoel van Helsinki+40 niet is om de OVSE te hervormen, leek het hem wel noodzaak om de werkprocedures en de structuren van de organisatie te moderniseren en aan te passen op de huidige tijd. Grotere harmonisatie van de verschillende institutionele onderdelen leek hem wenselijk. Er moeten nieuwe manieren bedacht worden om aan de slag te gaan met de principes en doelstellingen van het Slotakkoord van Helsinki.

Volgens de heer Zannier zou dat bijvoorbeeld kunnen door meer te investeren in de eerste en tweede dimensies, overigens zonder af te doen aan de derde dimensie. Hij stond stil bij de belangrijkste veiligheidsdreigingen: terrorisme, drugsmokkel en cybersecurity. De OVSE werkt aan het conceptualiseren en het operationaliseren van haar rol in de aanpak van deze dreigingen. Dat gebeurt bijvoorbeeld door met andere internationale veiligheidsorganisaties samen te werken en door de relatie met de samenwerkingspartners in Azië en de Mediterrane regio te versterken. De ontwikkelingen in Afghanistan zijn van belang voor de OVSE, meende de heer Zannier, vooral vanwege de veiligheid in Centraal-Azië. De OVSE zou goed als model van samenwerking en dialoog kunnen dienen voor deze hele regio. Het OVSE «Border Management Staff College» in Dushanbe, Tadzjikistan, laat zien wat er op dit terrein allemaal mogelijk is. Het is voor de OVSE lastig om de resultaten van haar werk zichtbaar te maken, zei de secretaris-generaal, want dit draait hoofdzakelijk om conflictpreventie. Hij vond het steeds moeilijker om in de hoofdsteden steun en middelen beschikbaar te krijgen voor de organisatie. Hij riep daarom de parlementariërs op om zijn pleidooi te steunen dat de deelnemende staten voldoende geld beschikbaar stellen voor de veldkantoren en voor het OVSE-werk in Centraal-Azië. Hij prees de pogingen van de Assemblee om meer transparantie en verantwoording binnen de OVSE te realiseren, maar wees er wel op dat de introductie van nieuwe verantwoordingsmechanismen de goedkeuring vereisen van de deelnemende staten. Hij doelde daarbij op de rol die de Assemblee voor zichzelf opeist om jaarlijks het OVSE-budget vast te stellen en het voorstel om de Assemblee een onafhankelijke externe auditor voor de OVSE-financiën te laten aanstellen. Voor zover parlementariërs hiervoor zouden zijn, suggereerde de heer Zannier dat zij dit bij hun eigen regeringen in hun nationale parlementen aankaarten. Tot slot pleitte hij voor grotere samenhang en eensgezindheid van de verschillende OVSE-instituten, doelend op het recente conflict tussen ODIHR en de Assemblee. De laatste verkiezingswaarnemingsmissie in Albanië had hem op dit punt hoopvol gestemd. We hebben dezelfde doelen en spelen in hetzelfde team, zei hij, en de burgers en de deelnemende lidstaten zijn alleen maar gebaat bij meer samenwerking. De Britse delegatieleider Sir Peter Bottomley kwam tijdens het algemeen debat nog eens terug op de beslissing van het Standing Committee om vier ontwerp-resoluties van de agenda te halen. Hij maakte bezwaar tegen het feit dat dit was gebeurd zonder verdere uitleg aan de Assemblee. Sowieso vond hij het hele proces rond ontwerp-resoluties en amendementen onoverzichtelijk. Dit leidde ertoe dat de Assemblee nu talloze kleine debatjes voerde over allerlei uiteenlopende onderwerpen, zonder duidelijk prioriteiten te stellen en de hoofdlijnen te bewaken. Hij riep het Standing Committee op om hierover na te denken.

Verkiezing nieuwe functionarissen

Na het voortijdig aftreden van president Migliori in maart, diende de Oostenrijkse parlementariër Grossruck als interim-president. Het was echter nodig een nieuwe president voor een volle termijn van een jaar te kiezen. Daarbij ging de strijd tussen de Montenegrijnse parlementsvoorzitter Krivokapic en de Zweedse parlementariër Harstedt, beide sociaal-democraten. De Montenegrijn won met 123 stemmen tegen 74 stemmen voor de heer Harstedt. Zes van de negen posities voor vicepresident

waren vacant. Hiertoe zijn verkozen mevrouw Abramikiene uit Litouwen, mevrouw Pozuelo uit Spanje, de heer Neri uit Frankrijk, mevrouw Barnett uit Duitsland, de heer Onen uit Turkije en mevrouw Kanerva uit Finland.

De voorzitter van de delegatie,
Smaling

De griffier van de delegatie,
Westerhoff